JÁTÉKGYŰJTEMÉNY 2.

MÁSKÉPP – JOBBAN - HATÉKONYABBAN

Az izgalmas, motiváló foglalkozások titka a játék. Bármikor, bárkivel, bárhol, bármivel. Akár egyedül, akár csoportban. Akár csoportfoglalkozáson, akár mentorálás alkalmával. De használhatod tudatosan, fejlesztő jelleggel. Adhatsz impulzusokat különböző tehetségterületekhez, fejleszthetsz egy teljes képességstruktúrát, használhatod a 7 Szokás megerősítéséhez. Mindenképpen értéket képviselsz.

MÁSKÉPP – JOBBAN - HATÉKONYABBAN

JÁTÉKGYŰJTEMÉNY

JÁTÉKGYŰJTEMÉNY

7 SZOKÁ

SZÉL-JEGYZET

proaktivitás, idő, konfliktuskezelés, problémamegoldás, rekreáció, perspektíva felvétel, empátiás törődés, szinergia, időmátrix, érzelmi bankszámla, tervezés, nagy kövek, heti terv, napi terv, szerepek, szokások, változás, változtatás, előre a fontosat, felelősség, bátorság, céltudatosság, jövőkép

JÁTÉK- ÉS FELADATGYŰJTEMÉNY

2. kötet

/CSOPORTFOGLALKOZÁSOKHOZ/

Szerkesztette:
Horváth Balázsné

Írták:

Lovász Erzsébet

Horváth Balázsné

Hujber Tamásné

Schreck Katalin

KAPOSVÁRI KLEBELSBERG KÖZÉPISKOLAI KOLLÉGIUM

Kaposvár, 2019

7 Szokás

Játék, feladat neve: 1. Új tehetség

Időtartam: 45 perc

Résztvevők: Csoport/ok, párok, önálló személyek

Létszám: Min. 1 fő, max. 50 fő

Anyagszükséglet: -

Eszközszükséglet: Az előadásoktól függően.

Cél/ok:

1. Csapatszellem fejlesztése.
2. Figyelem, odafigyelés fejlesztése.
3. Bátorság, kiállás fejlesztése

Köthető, kapcsolódó szokások: 1. Felelősségvállalás
2. Célmeghatározás
5. Először érts, aztán értesd meg magad!
6. Szinergia

Kapcsolódó kollégiumi terület: Szakkör, csoportfoglalkozás

Játék, gyakorlat leírása, menete:

1. Közölje a csoporttal, hogy lesz egy vacsoraest, és a vacsora közben vagy után lesz egy tehetségkutató verseny.
2. Mondja meg a csoportnak, hogy önként jelentkezőkre lesz szükség, akik részt vennének a versenyben, akár szólóban, akár csoportosan.
3. Aki részt kíván venni a versenyben, előre kell szólnia Önnek.
4. A tehetségkutató verseny után a közönségnek szavaznia kell, melyik produkció tetszett nekik a legjobban. A győztesnek, és a többi szereplőnek is jutalmat kell adni.

Lehetséges variációk:

1. Ki lehet alakítani a csoportokat, és az eligazítás során közölni kell velük, hogy mindegyiküknek 2 perces fellépésre lesz lehetősége. Ebben az esetben érdemes megvizsgálni, hogy a csoport érdekében ki rendelte alá a saját érdekét a közösség érdekének!
2. A közönség díj odaítélése során önmagára, illetve a csoportja fellépésére nem szavazhat senki!

Megoldás: -

Kapcsolódó és választható csoportfoglalkozások témakörei:

V.: Önismeret, és társas kultúra
VI.: Családi életre nevelés
VII.: Testi és lelki életre nevelés

TSZOKÁS

VIII.: Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Kapcsolódó tehetségterület:

- logikai – matematikai tehetségterület
- interperszonális
- intraperszonális
- nyelvi tehetségterület
- zenei tehetségterület

Fejlesztendő képességterület:

- kognitív képességek (szervezés, motiváció, logikai gondolkodás, elemző, értékelő képességek)
- orientációs képességek (helikopter szemlélet)
- szociális és emocionális képességek (önérdek, közösségi érdek összhangja, empátia, perspektíva felvétel, együttműködés)
- kommunikációs képességek (csoporton belüli verbális kommunikáció, nonverbális kommunikációs jelek érzékelése, előadói képességek)

(Forrás: Gary Kroehnert: 103 Játékos tréninggyakorlat. Miskolc: Z-PRESS Kiadó Kft., 2004. p. 97.)

7SZOKÁS

Játék, feladat neve: 2. A- tól Z- ig

Időtartam: 5-10 perc
Résztvevők: Csoport/ok, párok, önálló személyek
Létszám: Min. 1 fő, max. 50 fő
Anyagszükséglet: Egy előre elkészített „A- tól Z- ig" feladatlap, munkalap, toll, ceruza.
Eszközszükséglet: -
Cél/ok:

1. Ez egy gyors tevékenység, melyet bármikor lehet alkalmazni a foglalkozás alatt.
2. Kitölteni valamivel az időt, miközben várnak, visszajöjjenek szünet után.
3. A versenyszellem fejlesztése.
4. Figyelem fejlesztése.

Köthető, kapcsolódó szokások: 2. Célmeghatározás
4. Nyer- nyerben gondolkodás
5. Először érts
7. Egyensúly

Kapcsolódó kollégiumi terület: Mentorálás, szakkör, csoportfoglalkozás, egyéni törődés

Játék, gyakorlat leírása, menete:

1. Vetítse ki az „A-tól Z-ig" munkalapot.
2. Közölje a csoporttal, hogy a magyar ABC összes betűjét fel kell használniuk (csak egyszer) ahhoz, hogy ki tudják egészíteni a kivetített feliratot.
3. Az első személyt, aki meg tudja mondani a hiányzó betűket, meg kell jutalmazni.

Megvitatandó szempontok (ha csoportos gyakorlatként használják):

1. Mi volt a probléma? Hogyan pattant ki? Ki és mit tett?
2. Kiemelkedett-e valaki vezetőként a csoportból?
3. Milyen időtakarékossági szempontok merültek fel?
4. Milyen munkamegosztásra tett kísérlet volt látható a csoport működésében?

Lehetséges variációk:

1. Lehet úgy is végeztetni, mint egy gyors csoportos gyakorlatot.
2. Ha minden csoport más munkát végez, akkor a feladat egészen gyorssá válik, egy logikai, intellektualizáló bemelegítő feladatként alkalmazható. Ehhez az ábécét szakaszoljuk, és csak a megadott szakaszba tartozó betűk használhatók fel.
3. Az ábécé betűit többször is felhasználhatjuk.
4. Gyűjtsünk össze variációkat az egyes kiegészítésre váró szavaknál!
5. Jelöljük segítségként, hogy magán, vagy mássalhangzó szükséges egy adott üres helyre a kiegészítés során!

TSZOKÁS

Megoldás:

1.TÖRÜLKÖZŐ
2.MÉLYHŰTÖTT
3.ÁLLKAPOCS
4.HALÁSZHAJÓ
5.HELYESÍRÁS
6.NYOMTATVÁNY
7.BOROTVÁLKOZNI
8.DARÁZSCSÍPÉS
9.FOGANTYÚ
10.GYURMA

Kapcsolódó és választható csoportfoglalkozások témakörei:

I. A tanulás tanítása
II. Erkölcsi nevelés
III. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
IV. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
IV. Önismeret, és társas kultúra
V. Családi életre nevelés
VI. Testi és lelki életre nevelés
VII. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
IX. Fenntarthatóság, környezettudatosság
X. Pályaorientáció
XI. Gazdasági és pénzügyi nevelés
XII. Médiatudatosságra nevelés

Kapcsolódó tehetségterület:

- interperszonális (csoportmunka esetén)
- intraperszonális (versenyhelyzetben)
- nyelvi
- logikai – matematikai (rész-egész, analizáló – szintetizáló gondolkodás)

Fejlesztendő képességterület:

- szociális és emocionális (csoporton belüli együttműködés esetén, közösségi élethelyzetben, problémamegoldó képesség, integritás, kudarctűrő képesség stb.)
- motoros és orientációs (grafomotoros képesség)
- kognitív terület (rész-egész, analizáló – szintetizáló gondolkodás, gyorsolvasás, szóészlelés, vizuális figyelem)
- kommunikációs terület (írásbeli kommunikáció, helyesírás, ábécé ismeret, verbális érvelés, saját szóbeli vélemény deklarálása)

(Forrás: Gary Kroehnert: 103 Játékos tréninggyakorlat. Miskolc: Z-PRESS Kiadó Kft., 2004. p. 98- 99.)

7SZÓKÁS

A-tól Z- ig feladatlap

T_R_LKÖZ_
M_LY__TÖTT
ÁL_KA_0_S
H_LÁ_HA__
H__ES_RÁ_
NYO_TA_V__
_0R_T_ÁL_0_N
_A_Á__ÍPÉS
_O_AN__
__RMA

7SZÖKÁS

Játék, feladat neve: 3. Mit láttál?

Időtartam: 5-10 perc

Résztvevők: Csoport/ok, párok

Létszám: Min. 1 fő, max. 50 fő

Anyagszükséglet: Egy előre elkészített másolati példány a „Mit láttál?" munkalapból minden egyes résztvevő számára, toll.

Eszközszükséglet: -

Cél/ok:

1. Bemutatni, hogy figyelmesek vagy figyelmetlenek is lehetnek az emberek.
2. Együttműködésre, kommunikációra ösztönzi a résztvevőket.

Köthető, kapcsolódó szokások:
1. Felelősségvállalás
2. Célmeghatározás
4. Nyer- nyerben gondolkodás
5. Először érts
6. Szinergia
7. Egyensúly

Kapcsolódó kollégiumi terület: Mentorálás, szakkör, csoportfoglalkozás

Játék, gyakorlat leírása, menete:

1. Kezdje azzal, hogy megkéri a résztvevőket, álljanak fel és alkossanak párokat.
2. Miután párokba álltak, kérje meg minden pár egyikét, hogy forduljon szembe a partnerével, és mutatkozzon be neki kb. 30 másodpercben.
3. Miután a bemutatkozások megtörténtek, kérje mindegyikük partnerét, hogy fordítsanak hátat a párjuknak, hogy ne lássák őket.
4. Adjon át mindenkinek egy-egy másolatot a „Mit láttál?" munkalapból és egy tollat.
5. Mondja meg nekik, hogy kb. 1 percük van rá, hogy kitöltsék az adatlapot.
6. Miután végeztek a kérdőívvel, kérje meg őket, hogy forduljanak meg, és ellenőrizzék hány kérdést válaszoltak meg helyesen.
7. Kérje meg őket, hogy emeljék fel a kezüket azok, akik mind a 10 választ helyesen adták meg. Ha egy kéz sem emelkedik a magasba, kérdezze meg hányan adtak 9 helyes választ, és innen lefelé haladva dolgozzon tovább.
8. Azt a személyt, aki a legtöbb találatot érte el, egy kis díjjal lehet jutalmazni.

Megvitatandó szempontok:

1. Ki érte el a legtöbb találatot?
2. Miért van az, hogy egyes emberek jobb megfigyelők, mint mások?
3. Mire figyelünk jobban: amit látunk, vagy amit hallunk?
4. Hogyan javíthatjuk a megfigyelési készségünket?

MINTA

5. Lesz-e változás akkor, ha már előre tudjuk mi a feladat?

Lehetséges variációk:

1. Kis csoportos tevékenységként is lehet végeztetni, ahol csapatok alakulnak ki, és az egyes szereplők be mutatkoznak a többieknek. Miután a bemutatkozások megtörténtek, a csoportoknak ki kell menniük egymás látóteréből. Adjon át mindenkinek egy-egy példányt a „Mit láttál?" munkalapból, és töltesse ki velük.
2. A feladatot végezzük el hallott információk megfigyelésével is, azaz monitorozhatjuk az auditív figyelmünket is. 1.kör: az elhangzott 30-60 mp-es verbális kommunikációs helyzetből mit jegyeztél meg? Változik-e az információ mennyisége akkor, ha kiemelten figyelsz a beszélőre? Változik-e az információ mennyisége akkor, ha a vizuális területet kizárjuk, azaz bekötött szemmel kell figyelned az információkra?

Megoldás: -

Kapcsolódó és választható csoportfoglalkozások témakörei:

V.: Önismeret, és társas kultúra

Kapcsolódó tehetségterület:

- **inerperszonális**
- **térbeli - vizuális**

Fejlesztendő képességterület:

- kognitív (auditív és vizuális percepció, emlékezet, figyelem)
- motoros és orientációs terület (grafomotoros, testkép, testséma, iránydifferenciálás)
- kommunikációs (verbális terület)

Forrás: saját módszertani tapasztalat alapján

TSZOKÁS

Mit láttál?

Van egy régi mondás, ami így szól: „Emlékszem az arcára, de nem emlékszem a nevére." Talán nem vagyunk olyan jó megfigyelők, mint azt hisszük magunkról!

Ön éppen az imént töltött el egy kis időt azzal, hogy beszélgetett a partnerével, miközben bemutatkoztak egymásnak, ezért elég jól kell ismernie az illetőt. Teszteljük most ezt a feltételezést.

Az alábbiakban felsoroltunk 10 kérdést. Kérem, olvassa végig, aztán válaszol - jón rájuk folyamatosan haladva. Ne próbálja kitalálni a választ, csak akkor írja le, ha teljesen biztos benne.

1. Mi a partnere keresztneve?
2. Mi a vezetékneve?
3. Milyen színű a szeme?
4. Visel szemüveget? Ha igen, kérem írja le hogy néz ki a szemüveg!
5. Milyen színű a haja?
6. Milyen magas (megközelítőleg)?
7. Milyen fajta ékszereket visel?
8. Hogyan van öltözve?
9. Milyen színű cipő van rajta?
10. Milyen más megkülönböztető jegyek vannak rajta?

Helyes válaszok összesen:____, Százalékosan: ____

(Forrás: Gary Kroehnert: 103 Játékos tréninggyakorlat. Miskolc: Z-PRESS Kiadó Kft., 2004. p. 112-113.)

TSZOKÁS

Játék, feladat neve: 4. Problémamegoldó körforgás

Időtartam: 2- 5 perc

Résztvevők: Csoport/ok, párok, önálló személyek

Létszám: Min. 1 fő, max. 50 fő

Anyagszükséglet: Egy előre elkészített „Problémamegoldó körforgás" írásvetítő lap vagy feladatlap.

Eszközszükséglet: -

Cél/ok:

1. Figyelem fejlesztése.
2. Problémamegoldó képesség fejlesztése.

Köthető, kapcsolódó szokások:
1. Felelősségvállalás
2. Célmeghatározás
4. Nyer- nyerben gondolkodás
5. Először érts
6. Szinergia
7. Egyensúly

Kapcsolódó kollégiumi terület: Mentorálás, szakkör, csoportfoglalkozás, egyéni törődés

Játék, gyakorlat leírása, menete:

1. Kérdezze meg a csoportot, hogy szeretnének-e egy szabályzat tervezetet problémamegoldáshoz.
2. Mutassa be a csoportnak a „Problémamegoldó körforgás" munkalapot írásvetítőn, és magyarázzon el nekik minden lépést.

Megvitatandó szempontok

1. Ön jelenleg hogyan oldja meg a problémáit?
2. Működhet-e ez a körforgás minden helyzetben?
3. Meg lehet oldani minden problémát?
4. Mit változtatnál a folyamat lépésein? Hogyan szabnád személyre szólóvá?

Lehetséges variációk:

1. Az írásvetítő helyett használhatunk munkalapokat.
2. Először megadott problémákkal dolgozzunk! Ha a csoport összeszokott, akkor utána lehet a saját problémák köréből dolgozni!
3. Egyéni és csoportos feladatnak is megfelelő.

Megoldás: -

7 SZOKÁS

Kapcsolódó és választható csoportfoglalkozások témakörei:

I.:A tanulás tanítása
II.:Erkölcsi nevelés
III.:Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
IV.:Állampolgárságra, demokráciára nevelés
V.:Önismeret, és társas kultúra
VI.:Családi életre nevelés
VII.:Testi és lelki életre nevelés
VIII.:Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
IX.:Fenntarthatóság, környezettudatosság
X.:Pályaorientáció
XI.:Gazdasági és pénzügyi nevelés
XII.:Médiatudatosságra nevelés

Kapcsolódó tehetségterület:

- logikai – matematikai
- interperszonális
- intraperszonális
- nyelvi

Fejlesztendő képességterület:

- **kognitív terület** (logikai gondolkodás, algoritmikus gondolkodás, analízis – szintézis, absztrahálás, észlelés, érzékelés, figyelem, emlékezet, lényegkiemelés)
- **motoros és orientációs terület** (szerialitás, grafomotoros terület)
- **szociális és emocionális terület** (empátia, perspektíva felvétel, türelem, együttműködés, ha csoportos feladatmegoldásról van szó, titoktartás, lojalitás)
- **kommunikációs terület** (grafomotoros, verbális)

(Forrás: Gary Kroehnert: 103 Játékos tréninggyakorlat. Miskolc: Z-PRESS Kiadó Kft., 2004. p. 174-175.)

TÖZÖKÁS

PROBLÉMAMEGOLDÓ KÖRFORGÁS

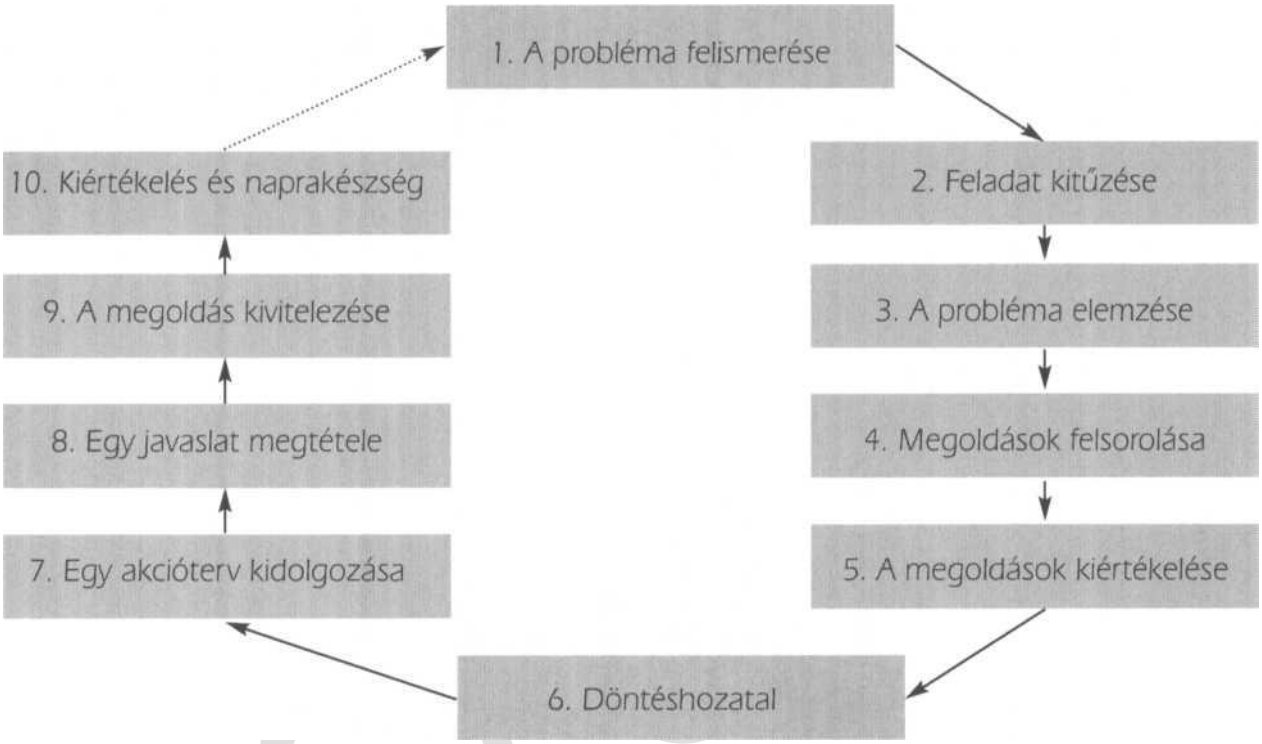

Játék, feladat neve: 5. Pattogatott kukorica

Időtartam: 5-15 perc

Résztvevők: Csoport/ok, párok

Létszám: Min. 1 fő, max. 50 fő

Anyagszükséglet: Egy zacskó (friss) pattogatott kukorica.

Eszközszükséglet: Páronként egy műanyag kanál és műanyag tálka. Mindenkinek egy kendő a szem bekötéséhez.

Cél/ok:

1. A versenyszellem fejlesztése.
2. Figyelem fejlesztése.
3. Problémamegoldó képesség fejlesztése.
4. Csapatmunka fejlesztése.

Köthető, kapcsolódó szokások:
1. Felelősségvállalás
2. Célmeghatározás
4. Nyer- nyerben gondolkodás
5. Először érts
6. Szinergia
7. Egyensúly

Kapcsolódó kollégiumi terület: Csoportfoglalkozás

Játék, gyakorlat leírása, menete:

1. Kérje meg a csoport tagjait, hogy alkossanak párokat. A csoporttól függően saját maguk alkothatják a párokat, vagy az ön előzetes listája szerint (véletlenszerű, rokonszenvi, tudatos).
2. Adjon minden párnak egy műanyag kanalat és két szembekötőt a gyakorlathoz.
3. Kérje meg őket, hogy kössék be a szemüket.
4. Tájékoztassa a részvevőket, hogy minden pár 10 szem pattogatott kukoricát kap. A feladat szerint ‘az egyiküknek meg kell etetnie a másikat a műanyag kanállal, de egyszerre csak egy kukoricát adhat. Próbáljanak meg egyet sem leejteni a földre.
5. Amint minden párnak kiosztotta az őket illető kukoricamennyiséget, a „Vigyázz, kész, rajt!" felkiáltással jelezze a játék kezdetét.
6. Az a páros nyer, amelyik a legkevesebb kukorica elpotyogtatásával fejezi be a gyakorlatot. Jutalmazza meg őket, mondjuk a maradék kukoricával.

A-SZÖKÁS

Megvitatandó szempontok:

1. Ki ette meg először a legtöbb kukoricát?
2. Ha több menetben végezték a gyakorlatot, kérdezze meg, javult- e a „találatok" száma az egyes menetekkel!

Lehetséges variációk:

1. A 4. pont előtt adunk 1 percet a pároknak megbeszélésre.
2. A gyakorlatot 3-4 fordulóban is elvégezhetjük, és megbeszélhetjük a tapasztalatokat, melyek által mindig jobb eredményre számítunk.
3. A feladat elvégezhető a pár egyikének szembekötésével, vagy mindkét résztvevő együttes szembekötésével is. Hogyan alakult a feladat kivitelezése?
4. Végezzék el a gyakorlatot úgy, hogy közben kommunikálhatnak verbálisan, az első játék után stratégiában állapodhatnak meg, illetve úgy is, hogy a verbális kommunikáció tilos!
5. Készüljön videófelvétel a párok kísérleteiről! Nézzük vissza, és elemezzük ki a páros feladatmegoldási attitűdjét!

Megoldás:-

Kapcsolódó és választható csoportfoglalkozások témakörei:

I.: A tanulás tanítása
V.: Önismeret, és társas kultúra
VI.: Családi életre nevelés
VII.: Testi és lelki életre nevelés
VIII.: Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
IX.: Fenntarthatóság, környezettudatosság

Kapcsolódó tehetségterület:

- **logikai -matematikai**
- **motoros**
- **nyelvi**
- **interperszonális**
- **intraperszonális**

Fejlesztendő képességterület:

- **motoros és orientációs terület** (szem-kéz koordináció, verbális irányítás utáni motoros működés, motoros kivitelezés, pontosság)
- **kognitív terület** (stratégiai gondolkodás, szabálytudat, szabály értelmezés, kreatív piaci rés keresés, érzékelés, észlelés, auditív és vizuális figyelem)
- **szociális és emocionális terület** (együttműködés, hibázás elfogadása, egymás hibáztatásának elkerülése, közös felelősség hangoztatása, egymásra hangolódás)
- **kommunikációs terület** (verbális, nonverbális – mozdulatok, vakvezetés)

(Forrás: Gary Kroehnert: 102 Extra tréninggyakorlat. Miskolc: Z-PRESS Kiadó Kft., 2005. p. 60.)

TSZOKAS

Játék, feladat neve: 6. Melyik program vagyok?

Időtartam: 10-20 perc

Résztvevők: Csoport/ok, párok

Létszám: A legjobban 10-12 fős csoporttal lehet dolgozni. Nagyobb elképzelhető, de jobb, ha kisebb csapatokra osztjuk őket.

Anyagszükséglet: Hatalmas öntapadós címkék és filctollak.

Eszközszükséglet: -

Cél/ok:

1. A résztvevők megnevettetése.
2. Figyelem fejlesztése.
3. Mulatságos feladat, mely alkalmas a csoport felélénkítésére.
4. Feltölti a csoportot energiával.

Köthető, kapcsolódó szokások:
1. Felelősségvállalás
2. Célmeghatározás
4. Nyer- nyerben gondolkodás
5. Először érts
6. Szinergia
7. Egyensúly

Kapcsolódó kollégiumi terület: Szakkör, csoportfoglalkozás

Játék, gyakorlat leírása, menete:

1. Tudassa a csoporttal, hogy most szórakozni fognak.
2. Mindenkinek adjon egy üres öntapadós címkét és egy filctollat.
3. Kérje meg a csoport tagjait, hogy írják fel a címkére egy tévéprogram címét úgy, hogy a többiek ne lássák.
4. Ha mindenki befejezte az írást, kérje meg őket, hogy a címkét ragasszák valakinek a hátára úgy, hogy az illető ne tudja, mi áll rajta. Mindenkinek a hátán legyen egy címke.
5. Szólítsa fel a csoportot, hogy alkossanak kört.
6. Az egyikük elsőként feltesz egy kérdést a hátára ragasztott tévéműsorról. A csoport csak igennel vagy nemmel válaszolhat a kérdésre.
7. A kérdezés lehetősége körbe halad.
8. Amikor valaki felteszi a kérdését, és megkapja a választ, egyet találhat a hátára ragasztott tévéműsor címével kapcsolatban, mielőtt a következő szereplő kérdez.
9. Jutalmazza meg az elsőt, aki kitalálja a megfelelő programot.

Megvitatandó szempontok:

1. Mennyire volt zavaró, hogy mindenki látta a cédula tartalmát, csak Te nem?
2. Mikor kezdtél gyanakodni? Mi volt a döntő információ?

TSZOKÁS

3. Mit gondolsz, miért nem sikerült kitalálnod?

Lehetséges variációk:

1. Tévéprogramok címe helyett híres emberek, termékek nevét, mesehősöket stb. is használhatunk. Hozzáigazítható az aktuálisan feldolgozandó témakörhöz.
2. Felbonthatjuk a kört, és bolyonghatunk a térben kérdezőpartnert keresve.
3. Legalább 5 kérdést tegyünk fel, mielőtt tippelünk!
4. Nehezítés, ha a főfogalmat sem tisztázzuk a feladat elején!

Megoldás: -

Kapcsolódó és választható csoportfoglalkozások témakörei:

II.: Erkölcsi nevelés
III.: Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
IV.: Állampolgárságra, demokráciára nevelés
V.: Önismeret, és társas kultúra
VI.: Családi életre nevelés
VIII.: Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
XI.: Fenntarthatóság, környezettudatosság
XII.: Médiatudatosságra nevelés

Kapcsolódó tehetségterület:

- interperszonális
- intraperszonális
- logikai – matematikai
- nyelvi

Fejlesztendő képességterület:

- **motoros és orientációs terület** (szerialitás, témakörtől függően idői és térbeli orentáció, nagymozgás)
- **kognitív terület** (logikai gondolkodás, tanult ismeretek alkalmazása, emlékezet, lényegkiemelés)
- **kommunikációs terület** (verbális: kérdezéskultúra)
- **szociális és emocionális terület** (feszültségoldás, kompetenciaérzés fejlesztése, egymásra hangolódás, türelem, empátia, segítségadás, segítség elfogadása

(Forrás: Gary Kroehnert: 102 Extra tréninggyakorlat. Miskolc: Z-PRESS Kiadó Kft., 2005. p. 64.)

TSZOKÁS

Játék, feladat neve: 7. Add tovább a hajgumit!

Időtartam: 5- 10 perc

Résztvevők: Csoport/ok

Létszám: Min. 1 fő, max. 50 fő

Anyagszükséglet: Egy csomag fogpiszkáló és egy csomag hajgumi.

Eszközszükséglet: -

Cél/ok:

1. Gyors verseny mely fejleszti a csoporton belüli csapatmunkát.
2. Figyelem fejlesztése.
3. Problémamegoldó képesség fejlesztése.
4. Felélénkíti a csoportot - energetizál

Köthető, kapcsolódó szokások:
1. Felelősségvállalás
2. Célmeghatározás
4. Nyer- nyerben gondolkodás
5. Először érts
6. Szinergia
7. Egyensúly

Kapcsolódó kollégiumi terület: Szakkör, csoportfoglalkozás

Játék, gyakorlat leírása, menete:

1. Mondja meg a csoport tagjainak, hogy egy versenyben vesznek majd részt.
2. Ossza fel a csoportot kisebb, 5-7 fős csapatokra.
3. Minden csapattagnak adjon egy fogpiszkálót.
4. Minden csapatnak adjon egy hajgumit.
5. Kérje meg a csapattagokat, hogy álljanak sorba (vagy körbe).
6. Kérje meg a csapat tagjait, hogy mindenki vegyen a szájába egy fogpiszkálót. A gyakorlat befejezéséig nem vehetik ki a szájukból.
7. Kérje meg a sorban legelöl állót, hogy csúsztassa rá a hajgumit a fogpiszkálóra.
8. Közölje velük, hogy a csapat tagjainak át kell adniuk egymásnak a hajgumit a sor mentén. A művelethez csak a fogpiszkálót használhatják. Ha a hajgumi leesik, akkor is csak a fogpiszkálóval vehetik újra fel.
9. Az a csoport, amelyiknek először sikerül végrehajtania a gyakorlatot, megnyeri a díjat - mondjuk egy bontatlan csomag gumicukrot.

Megvitatandó szempontok:

1.Melyik csapat fejezte be elsőnek a gyakorlatot?
2.Mi segített a gyakorlat végrehajtásában?

3. Mi volt a stratégia?
4. Milyen problémák merültek fel? Hogyan oldották meg őket?
5. Hogyan kapcsolhatók a gyakorlat tapasztalatai a munkahelyhez/iskolához?

Lehetséges variációk:

1. A csoport a gyakorlat megkezdése előtt munkacsoportokat alkothat. A gyakorlatot 3-4 alkalommal is megismételhetik úgy, hogy az egyes körök között 1 -2 perc szünetet tartanak. A szünetben a csapatok különböző stratégiákat dolgozhatnak ki. Ez esetben minden körben mérni kell a végrehajtási időt, hogy a javuló eredményt kimutatható legyen.
2. Lehetnek a csoportoknak megfigyelői, akik ellenőrzik a szabályok betartását, valamint külső szemlélőként figyelik a csoportdinamikát, a stratégia használhatóságát, a csoport fejlődését a gyakorlat végrehajtása során!

Megoldás: -

Kapcsolódó és választható csoportfoglalkozások témakörei:

II.: Erkölcsi nevelés
V.: Önismeret, és társas kultúra
VI.: Családi életre nevelés
VII.: Testi és lelki életre nevelés
VIII.: Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
IX.: Fenntarthatóság, környezettudatosság

Kapcsolódó tehetségterület:

- interperszonális
- intraperszonális
- logikai – matematikai
- motoros

Fejlesztendő képességterület:

- **motoros és orientációs terület** (nagymozgások, téri orientáció)
- **kognitív terület** (érzékelés, észlelés, logikai gondolkodás, vizuális figyelem)
- **kommunikációs terület** (érvelés, verbális kommunikáció, vokális csatornák)
- **szociális és emocionális terület** (együttműködés, egymásra utaltság, csoporton belüli pozíció, türelem, stresszkezelés, versenyhelyzet, segítségadás, segítség elfogadása)

(Forrás: Gary Kroehnert: 102 Extra tréninggyakorlat. Miskolc: Z-PRESS Kiadó Kft., 2005. p. 71.)

TSZOKÁS

Játék, feladat neve: 8. Személyes leltár

Időtartam: 20-30 perc

Résztvevők: Csoport/ok, párok, önálló személyek

Létszám: Min. 1 fő, max. 50 fő

Anyagszükséglet: Egy előre elkészített, sokszorosított „Személyes leltár" ív, minden egyes részvevőnek és egy toll.

Eszközszükséglet: esetleg a kivetítéshez projektor, PC, fólia, oktatási alkalmazás stb.

Cél/ok:

1. Figyelem fejlesztése.
2. A foglalkozás elején bátorítani a csoportot.
3. A csoport tagjai megismerjék egymást, amikor még nem ismerik túl jól a társaikat.

Köthető, kapcsolódó szokások:
1. Felelősségvállalás
2. Célmeghatározás
4. Nyer- nyerben gondolkodás
5. Először érts
6. Szinergia
7. Egyensúly

Kapcsolódó kollégiumi terület: Mentorálás, szakkör, csoportfoglalkozás

Játék, gyakorlat leírása, menete:

1. Adjon minden részvevőnek egy „Személyes leltár" ívet és egy tollat.
2. Mondja meg a csoport tagjainak, hogy tíz percük van párok alkotására, és egymás kikérdezésére. Tehát egy személy 5 percig interjúvolhatja a másikat.
3. A 10 perc leteltével kérje fel a részvevőket, hogy mutassák be egymást a csoportnak, és fűzzenek megjegyzést a szerintük legérdekesebb három dologhoz a másikkal kapcsolatban.

Megvitatandó szempontok
- Kinek voltak a legérdekesebb információi?
- Ki foglalta össze a legjobban a társáról hallott információkat!
- Mi volt a nehezebb: magadról beszélni, vagy a társadat hallgatni és megjegyezni a tőle származó információkat?

Lehetséges variációk:

1. A csoportnak megfelelően változtathatjuk a kérdéseket.
2. A sokszorosított „Személyes leltár" ív helyett használjunk kivetítő fóliát.

SZOKÁS

3. Írjanak a személyek kérdéseket maguktól. Mit beszélnének meg a társukkal, mire kíváncsiak?
4. Alkosson meg a csoport előzetesen egy interjútervet, amit a tagok állítottak össze! – jobban kontrollálható a pedagógus részéről, a hátrányosan érintő kérdések átfogalmazása, vagy törlése ekkor megtörténhet.
5. Először hosszú lehet a személyeként 5 perc. Csökkentsük le 2 percre, és folyamatosan növelhetjük!
6. A fiatalok számára a 8. kérdés nehéz lehet, nyugodtan alakítsuk át, vagy történelmi személyekben gondolkodjunk!

Megoldás: -

Kapcsolódó és választható csoportfoglalkozások témakörei:

V.: Önismeret, és társas kultúra
VI.: Családi életre nevelés
VII.: Testi és lelki életre nevelés
VIII.: Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Kapcsolódó tehetségterület:

- interperszonális
- intraperszonális
- nyelvi
- logikai - matematikai

Fejlesztendő képességterület:

- **motoros és orientációs** (grafomotoros, szerialitás, térbeli orientáció)
- **kognitív terület** (logikai gondolkodás, észlelés, érzékelés, lényegkiemelés, figyelem, emlékezet, analízis – szintézis, általánosítás)
- **kommunikációs terület** (verbális kifejezőképesség, írásbeliség, tömörítés, rövidítések használata, vokális csatornák, nonverbális terület által közvetített információk átvétele)
- **szociális és emocionális terület** (egymásra hangolódás, a másik megismerésének igénye, képessége, kifejezett érzelmek detektálása, visszatükrözés, türelem, empátia, perspektíva felvétel)

(Forrás: Gary Kroehnert: 102 Extra tréninggyakorlat. Miskolc: Z-PRESS Kiadó Kft., 2005. p. 78-79.)

TSZOKÁS

„Személyes leltár" ív

1. Melyik volt a legjobb év az életében? Miért?
2. Milyen ételeket szeret? Miért?
3. Ha bármelyik szervezetnél bármilyen munkát választhatna, mi lenne az? Miért?
4. Mi a kedvenc nótája? Miért?
5. Ha választhatna, hol szeretne élni? Miért?
6. Ha ön lenne a felelős a vállalatáért, milyen változtatásokat hajtana végre elsősorban? Miért?
7. Melyik a kedvenc könyve? Miért?
8. Ha élők és holtak közül egyaránt választhatna, kivel szeretne együtt vacsorázni, kit választana? Miért?
9. Melyik a kedvenc filmje? Miért?
10. Ha ebben a pillanatban bárhol lehetne, akkor hol lenne? Miért?
11. Melyik a kedvenc tévé show-ja? Miért?
12. Mit gondol arról, hogy ma itt van?
13. Ha holnap új céget indítana, mi lenne a profilja? Miért?
14. Mi a kedvenc színe? Miért?
15. Ha bárhol a világon eltölthetné a szabadságát, hová utazna? Miért?

TSZOKÁS

Játék, feladat neve: 9. Add át a labdát!

Időtartam: Kb.10 perc

Résztvevők: Csoport/ok

Létszám: Min. 1 fő, max. 50 fő

Anyagszükséglet:-

Eszközszükséglet: Teniszlabda

Cél/ok:

1. Problémamegoldó képesség fejlesztése.
2. Figyelem fejlesztése.
3. Feladattartás, együttműködés fejlesztése.
4. Felélénkíteni a csoportot.

Köthető, kapcsolódó szokások:
1. Felelősségvállalás
2. Célmeghatározás
4. Nyer- nyerben gondolkodás
5. Először érts
6. Szinergia
7. Egyensúly

Kapcsolódó kollégiumi terület: Szakkör, csoportfoglalkozás

Játék, gyakorlat leírása, menete:

1. Kezdje azzal a gyakorlatot, hogy megkéri a részvevőket, álljanak fel és alakítsanak egy kört.
2. Kérjen meg valakit, hogy vállalja önként az időmérő szerepét.
3. Kérje meg ezt a személyt, mérje le, mennyi ideg tart a labda egyszeri körbejuttatása a csoportban.
4. Dobja a labdát az öntől balra állónak.
5. Amikor a labda visszaér önhöz, kérdezze meg az időmérőt, mennyi ideig tartott.
6. Most mondja meg a csoportnak, hogy megismétlik a gyakorlatot, de ezúttal gyorsabban kell csinálniuk.
7. Ismételje meg a 3., 4. és 5. lépést.
8. Most ismét mondja meg a csoportnak, hogy újra elvégzik a feladatot, de ezúttal a második kísérletnél gyorsabbnak kell lenniük.
9. A folyamatot addig ismételjék, amíg a csoport eléri a leggyorsabb időt, ami általában akkor következik be, amikor egy részvevő javaslatára a lehető legközelebb állnak egymáshoz és átadogatják egymásnak a labdát.
10. Ezek után tartson bemutatót arról, hogyan kell csapatban dolgozni, meghallgatni, bátorítani a másik ötleteit.

MINTA

Megvitatandó szempontok:

1. Miért tartott olyan sokáig a legjobb megoldás megtalálása?
2. Hogyan és milyen helyzetekben alkalmazhatók a gyakorlat tapasztalatai?

Lehetséges variációk:

1. Új csoport esetében kérjük meg a résztvevőket, hogy amikor elkapják a labdát, kiáltsák a nevüket.
2. Ha többször ismételjük a gyakorlatot (mint általában) akkor segít, hogy a részvevők megtanulják egymás nevét.
3. Mondjuk annak a nevét, akitől kapjuk, a sajátunkat, majd azét, akinek továbbítjuk a labdát!
4. Ennek a modelljére bármilyen tartalmat memorizálhatunk: pl. idegen nyelvi szókincsfejlesztésre jól használható feladat!

Megoldás:

A csoport úgy éri el a leggyorsabb időt, amikor egy részvevő javaslatára a lehető legközelebb állnak egymáshoz a körben, és úgy adogatják át egymásnak a labdát.

Kapcsolódó és választható csoportfoglalkozások témakörei:

I.: A tanulás tanítása
II.: Erkölcsi nevelés
V.: Önismeret, és társas kultúra
VI.: Családi életre nevelés
VII.: Testi és lelki életre nevelés
VIII.: Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
IX.: Fenntarthatóság, környezettudatosság
XII.: Médiatudatosságra nevelés

Kapcsolódó tehetségterület:

- interperszonális
- intraperszonális
- logikai - matematikai

Fejlesztendő képességterület:

- **motoros és orientációs** (labda átadása, elkapása)
- **kognitív terület** (tartalomtól függően emlékezet, tanult ismeretek tanulásmódszertani támogatása, emlékezet, auditív figyelem, stratégiai gondolkodás)
- **szociális és emocionális terület** (együttműködés, egymásra figyelés, szabálytudat, önelfogadás, türelem)

(Forrás: Gary Kroehnert: 102 Extra tréninggyakorlat. Miskolc: Z-PRESS Kiadó Kft., 2005. p. 186.)

TSZOKÁS

Játék, feladat neve: 10. Időgép

Időtartam: Kb.15- 35 perc

Résztvevők: Csoport/ok, párok, önálló személyek

Létszám: Min. 1 fő, max. 50 fő

Anyagszükséglet: Szempontsor kiosztása/ismertetése.

Eszközszükséglet: -

Cél/ok:

1. Jövőkép meghatározása, tervezés.
2. Figyelem fejlesztése.

Köthető, kapcsolódó szokások:
1. Felelősségvállalás
2. Célmeghatározás
3. Rangsor felállítása
4. Nyer- nyerben gondolkodás
5. Először érts
6. Szinergia
7. Egyensúly

Kapcsolódó kollégiumi terület: Mentorálás, szakkör, csoportfoglalkozás, egyéni törődés

Játék, gyakorlat leírása, menete:

Egy képzeletbeli időgépben a diákok elképzelik, hogy 5, 10, 15 év múlva milyenek lesznek, hogyan fognak élni.
Szempontok:

külső tulajdonságok (testalkat, hajviselet, öltözködés)
személyiség
társas kapcsolatok – barátok, család
anyagi helyzet
munkahely
szabadidő, szórakozás, hobbi

Lehetséges variációk:

1. A kreatív feladatot először önmagukra oldják meg.
2. Utána a hozzájuk legközelebb álló társukra.
3. Csoportos feladatként egy fő van a fókuszban, a kreatív ötletelést pedig mindenki végzi.
4. Hasonlítsuk össze a diákok maguk által elképzelt jövőt a társuk, vagy a csoport ötleteivel!
5. Használhatjuk a tanulók által leírt információkat anonim módon. Találd ki, kinek a papírja van a kezemben!

7SZOKÁS

Megvitatandó kérdések:

1. Melyik volt nehezebb: 5 – 10 – 15 évben gondolkodni?
2. Van-e fejlődés a felvázolt jövőképekben?
3. Mennyire pozitív a kialakított kép? Optimista vagy pesszimista gondolkodás érvényesül?

Megoldás: -

Kapcsolódó és választható csoportfoglalkozások témakörei:

II.: Erkölcsi nevelés
V.: Önismeret, és társas kultúra
VI.: Családi életre nevelés
VII.: Testi és lelki életre nevelés
VIII.: Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Kapcsolódó tehetségterület:

- interperszonális
- intraperszonális
- logikai -matematikai

Fejlesztendő képességterület:

- **motoros és orientációs** (grafomotoros, szerialitás, időbeli orientáció)
- **kognitív terület** (logikai gondolkodás, észlelés, érzékelés, lényegkiemelés, figyelem, emlékezet, analízis – szintézis, általánosítás)
- **kommunikációs terület** (verbális kifejezőképesség, írásbeliség, vokális csatornák)
- **szociális és emocionális terület** (egymásra hangolódás, a másik megismerésének igénye, képessége, kifejezett érzelmek detektálása, visszatükrözés, türelem, empátia, perspektíva felvétel, pozitív gondolkodás)

(Forrás: Kispéter Andrea – Sövényházi Edit: Élménypedagógia. Csapatépítő játékok. Szeged: Bába, 2008. p. 181.)

TSZOKÁS

Játék, feladat neve: 11. Linzer-gyakorlat

Időtartam: Kb.5-10 perc

Résztvevők: Csoport/ok

Létszám: Min. 1 fő, max. 50 fő

Anyagszükséglet: -

Eszközszükséglet:-

Cél/ok:

1. Értő figyelem gyakorlása.
2. Feladattartás, együttműködés fejlesztése.

Köthető, kapcsolódó szokások:
1. Felelősségvállalás
2. Célmeghatározás
3. Rangsor felállítása
4. Nyer- nyerben gondolkodás
5. Először érts
6. Szinergia
7. Egyensúly

Kapcsolódó kollégiumi terület: Szakkör, csoportfoglalkozás

Játék, gyakorlat leírása, menete:

A csoport tagjai párokat alkotnak, majd egy külső és egy belső kört alkotnak oly módon, hogy a pár egyik tagja a külső, a másik tagja pedig a belső körben áll egymással szembefordulva.
A csoportvezető különböző témákat nevez meg, amelyekről a párok egy meghatározott időtartam alatt beszélgetnek. Ennek az időtartamnak a felében az egyik fél a beszélő, a másik figyeli, majd szerepet cserélnek.
A témák váltásánál a körök elmozdulnak, így mindenki új párt kap.

Példák a témákra:

A kedvenc ételed
A múlt hétvégi programod
Véleményed a kollégiumról/iskoláról
Egy boldog élményed
Egy kellemetlen élményed
A legjobb barátod
A legnagyobb ellenséged
Három kívánságod
Amitől nagyon rettegsz

TSZOKÁS

A gyakorlathoz kapcsolódó beszélgetés témái:

1. Mi volt könnyebb: beszélni vagy meghallgatni a másikat?
2. Melyik téma okozott nehézséget? Miért?
3. Milyen érzés volt beszélni benső dolgainkról?
4. Milyen érzés volt mások benső dolgairól hallani?
5. Mennyire tudtad tartani a hallgató státuszát, vagy közbeszóltál?
6. Megkaptad-e az értő figyelmet a társadtól?

Lehetséges variációk:

1. A feladat összekapcsolható az értő figyelem gyakorlásával. Olyan gyakorlatsor, amikor nonverbális eszköztárunkkal fejezzük ki a másik társunkra irányuló figyelmünket.
2. A feladatokat lezárhatjuk a visszatükrözés technikájának gyakorlásával.
3. Készítsünk fotókat az elfogadó, odafigyelő kommunikációs megnyilvánulásokról! A feladat után vetítsük le, és elemezzük társaink nonverbális megnyilvánulásait!

Megoldás: -

Kapcsolódó és választható csoportfoglalkozások témakörei:

II.: Erkölcsi nevelés
V.: Önismeret, és társas kultúra
VI.: Családi életre nevelés
VII.: Testi és lelki életre nevelés
VIII.: Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Kapcsolódó tehetségterület:

- interperszonális
- intraperszonális
- nyelvi
- logikai - matematikai

Fejlesztendő képességterület:

- szociális és emocionális (csoporton belüli együttműködés, társak elfogadása, türelem, perspektíva felvétel, egymásra figyelés)
- motoros és orientációs (térbeli orientáció)
- kognitív terület (auditív és vizuális figyelem, észlelés, érzékelés, emlékezet)
- kommunikációs terület (szóbeli kommunikáció, nonverbális elemek érzékelése)

(Forrás: Oroszlány Péter (összeáll.): Szöveggyűjtemény a kommunikációs zavarok című témakör tanításához. 10. évfolyam. Budapest, k.n., é. n. p. 10-11.)

TSZOKAS

Játék, feladat neve: 12. Konfliktusok diákok között

Időtartam: Kb.10-20 perc

Résztvevők: Csoport/ok

Létszám: Min. 1 fő, max. 50 fő

Anyagszükséglet: Esetleírások kiosztása mindenkinek.

Eszközszükséglet: -

Cél/ok:

1. Figyelem fejlesztése.
2. Feladattartás, együttműködés fejlesztése.
3. A problémamegoldás gyakorlása (nyer-nyer helyzet).

Köthető, kapcsolódó szokások:
1. Felelősségvállalás
2. Célmeghatározás
4. Nyer- nyerben gondolkodás
5. Először érts
6. Szinergia
7. Egyensúly

Kapcsolódó kollégiumi terület: Szakkör, csoportfoglalkozás

Játék, gyakorlat leírása, menete:

Mindenki megkapja az esetleírásokat, saját megoldási javaslataikat leírják. Három-négy fős kiscsoportokban megbeszélik egymás javaslatait, majd közös álláspontra jutnak. Ezeket az egész csoporttal megvitatják, értékelik a lehetséges következményekkel együtt.

1. esetleírás

Megvásárolni a szeretetet

Ernő 16 éves szakmunkástanuló. Osztályában senki sem barátkozik vele. Nem látszik túl értelmesnek, félénk, nem mer csatlakozni a többiekhez. Egy alkalommal jó néhány csomag cigarettával jelenik meg az iskolában, és ezeket osztogatja a társainak. Reménykedik abban, hogy ezért majd befogadják. Kiderül azonban, hogy Ernő feltört egy automatát, onnan származik az ajándék. Az osztályfőnök az egyik osztálytárstól tudja meg az esetet.

2. esetleírás

Provokáció

Géza számára a verés otthonról hozott természetes nevelési eszköz. Miután anyja elvált agresszív férjétől, Géza skinhead barátait tekinti mintaképnek, a férfiasság követendő megtestesítőinek. Az osztályban lekopaszított fejével gúny tárgya lesz, „tarfejűnek” csúfolják.

TSZOKÁS

Egy alkalommal Géza megtorolja a kötözködést, megvárja az egyik nagyhangú társát a tanítás után és úgy elveri, hogy kórházba kell szállítani.

Lehetséges variációk:

1. El is játszhatják a szituációkat.
2. A kialakult konfliktushelyzetet elemezhetik a korábbi problémamegoldó körforgás alapján,
3. Érdekes perspektíva lehet, ha átgondoljuk ki mikor nyer a helyzetekben. Hogy lesz kompromisszumos a megoldásunk?

Megoldás:

1. Megvásárolni a szeretetet

Szigorú megtorlás:

A pedagógus jelenti a dolgot az igazgatónak. Ernőt kicsapják az iskolából.

Közömbösség:

A pedagógus úgy véli, hogy semmi köze sincs az esethez.

Erkölcsi prédikáció:

A pedagógus az osztály előtt tart erkölcsi prédikációt Ernőnek. Az egyik osztálytárs ezután gúnyosan megkérdezi Ernőtől: „Netán gátlásod van?”

Megbeszélés:

A pedagógus megbeszéli az esetet Ernővel, és rá próbálja venni, hogy térítse meg a kárt. Az osztállyal a tanár külön beszél az esetről, és ennek során rátér a kirekesztett gyerekek problémájára is. Elhatározzák, hogy Ernőt legközelebb elhívják moziba/ebédelni.

2. Provokáció

Önbíráskodás:

Néhány fiú összefog, és elverik Gézát. „Érezze saját testén, mivel jár az erőszak!”

Kemény büntetés:

Gézát kicsapják az iskolából és bíróság elé állítják. Mivel egyszer már rajtakapták egy verekedésen, mint visszaesőt börtönbüntetésre ítélik.

Elfojtás:

Az igazgatónak kínos az eset, mert félti az iskola jó hírét a botránytól. Megpróbálja eltussolni az ügyet, arra hivatkozik, hogy a verekedés az iskolán kívül történt.

Kapcsolódó és választható csoportfoglalkozások témakörei:

II.: Erkölcsi nevelés
V.: Önismeret, és társas kultúra
VI.: Családi életre nevelés
VII.: Testi és lelki életre nevelés
VIII.: Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

7SZÓKÁS

Kapcsolódó tehetségterület:

- **interperszonális**
- **intraperszonális**
- **nyelvi**

Fejlesztendő képességterület:

- szociális és emocionális (csoporton belüli együttműködés, közösségi élethelyzet problémamegoldó képesség, integritás, problémakezelés stb.)
- motoros és orientációs (nagymozgások a dramatikus előadás során)
- kognitív terület (analizáló – szintetizáló gondolkodás, vizuális figyelem, interpretálási képesség, analízis - szintézis)
- kommunikációs terület (verbális kommunikáció, érvelés, saját szóbeli vélemény deklarálása, nonverbális kommunikációs csatornák)

(Forrás: Oroszlány Péter (összeáll.): Szöveggyűjtemény a kommunikációs zavarok című témakör tanításához. 10. évfolyam. Budapest, k..n., é. n. p. 22-23.)

7SZOKÁS

Játék, feladat neve: 13. Fejezd be a mondatot!

Időtartam: Kb.10-20 perc

Résztvevők: Csoport/ok, párok, önálló személyek

Létszám: Min. 1 fő, max. 50 fő

Anyagszükséglet: Befejezetlen mondatok kiosztása mindenkinek.

Eszközszükséglet:-

Cél/ok:

1. Figyelem fejlesztése.
2. Én- közlések gyakorlása.

Köthető, kapcsolódó szokások:
1. Felelősségvállalás
2. Célmeghatározás
3. Rangsor felállítása
4. Nyer- nyerben gondolkodás
5. Először érts
6. Szinergia
7. Egyensúly

Kapcsolódó kollégiumi terület: Mentorálás, szakkör, csoportfoglalkozás, egyéni törődés

Játék, gyakorlat leírása, menete:

A csoportvezető kiosztja mindenkinek a lapokat. A diákok befejezik a megkezdett mondatokat. A felolvasás önkéntes alapon működik. A feladat végén a tapasztalatok megbeszélése következik.

Lehetséges variációk:

1. Feldolgozhatjuk asszociációs feladatként is a mondatok befejezését foglalkozások előtti bevezető gyakorlatként. Ebben az esetben a mondatokat kártyákra írjuk, mindenki húz egyet, és amikor rákerül a sor, akkor olvashatja el, a befejezés 3 mp utána azonnal történik.
2. Belebújhatunk egymás bőrébe. Mit gondolunk, hogyan fejezné be az adott mondatot valamelyik társunk?

Megoldás: -

Kapcsolódó és választható csoportfoglalkozások témakörei

II.: Erkölcsi nevelés
V.: Önismeret, és társas kultúra
VI.: Családi életre nevelés
VII.: Testi és lelki életre nevelés

7 SZOKÁS

VIII.: Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Kapcsolódó tehetségterület:

- interperszonális
- intraperszonális

Fejlesztendő képességterület:

- **kommunikációs terület** (szóbeli kifejezőkészség)
- **kognitív terület** (asszociációs gondolkodás, figyelem, emlékezet, rövid távú memória, kreativitás – fantázia)
- **szociális és emocionális terület** (perspektíva felvétel, empátia, ön- és társismeret, türelem, egymás elfogadása)

(Forrás: Kósáné Ormai Vera (összeáll.): Személyiségfejlesztő játékok. Budapest: OKI, é.n. p. 47.)

Befejezetlen mondatok

1. Nekem az a legfontosabb…
2. Arra vágyom, hogy…
3. Örülnék…
4. Elhatároztam, hogy…
5. Szeretném, ha képes lennék…
6. Minden tőlem telhetőt megteszek, hogy…
7. Nem sajnálnék semmit azért, hogy…
8. Nem szeretném, ha…
9. Félek, hogy…
10. Nem szeretek arra gondolni, hogy…
11. Semmiképpen nem egyeznék bele…
12. El akarom kerülni…

TSZOKÁS

Játék, feladat neve: 14. Válaszok konfliktushelyzetben

Időtartam: Kb.15-35 perc

Résztvevők: Csoport/ok, párok

Létszám: Min. 1 fő, max. 50 fő

Anyagszükséglet: Kiosztott konfliktusleírások.

Eszközszükséglet:-

Cél/ok:

1. Figyelem fejlesztése.
2. Feladattartás, együttműködés fejlesztése.
3. Problémamegoldó képesség fejlesztése.
4. Asszertivitás gyakorlása.

Köthető, kapcsolódó szokások:
1. Felelősségvállalás
2. Célmeghatározás
3. Rangsor felállítása
4. Nyer- nyerben gondolkodás
5. Először érts
6. Szinergia
7. Egyensúly

Kapcsolódó kollégiumi terület: Mentorálás, szakkör, csoportfoglalkozás

Játék, gyakorlat leírása, menete:

A csoportvezető az alábbi konfliktushelyzeteket kiosztja a diákoknak, akik 2-3-4 fős csoportokban játsszák el a feladatokat.
A feladatot közös megbeszélés zárja.

Lehetséges variációk:

1. A megbeszélés során helyezkedj bele a különböző szereplők gondolataiba! Kinek mi zajlódik a fejében? Elevenítsd meg a drámapedagógia eszköztárával!
2. Húzzanak a diákok viselkedés kártyákat! A karaktereket ezek alapján kell megformálni – agresszív, szubmisszív, asszertív. A társak találják ki, vajon milyen viselkedés kártyát húzott diáktársuk?

Megoldás: -

Kapcsolódó és választható csoportfoglalkozások témakörei:

II.: Erkölcsi nevelés

7SZÓKÁS

V.: Önismeret, és társas kultúra
VI.: Családi életre nevelés
VII.: Testi és lelki életre nevelés
VIII.: Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Kapcsolódó tehetségterület:

- **interperszonális**
- **intraperszonális**
- **logikai - matematikai**

Fejlesztendő képességterület:

- **kognitív terület** (logikai gondolkodás, algoritmikus gondolkodás, analízis – szintézis, absztrahálás, észlelés, érzékelés, figyelem, emlékezet, lényegkiemelés)
- **motoros és orientációs terület** (szerialitás)
- **szociális és emocionális terület** (empátia, perspektíva felvétel, türelem, együttműködés, szerepbe helyezkedés,
- **kommunikációs terület** (viselkedés kártyákhoz adekvát verbális és nonverbális kommunikáció)

(Forrás: Kósáné Ormai Vera (összeáll.): Személyiségfejlesztő játékok. Budapest: OKI, é.n. p. 69-70.)

Konfliktusok

1. Osztálytársad kölcsönkért tőled egy könyvet, de a megbeszélt időpontra nem hozta vissza. (szereplők: két osztálytárs)
2. Úgy tervezed, hogy tanítás után hazamégy számítógépezni. Az osztályfőnököd arra kér, maradj ott a szakkörén. (szereplők: diák, osztályfőnök)
3. Az osztály kirándulni megy. Te is el szeretnél menni, de a szüleid nem engednek.
(szereplők: diák, szülő)
4. Péter bukásra áll matematikából. A tanár behívatja a szüleit. Együtt beszél Péterrel és a szüleivel. (szereplők: Péter, tanár, szülő)
5. Kristóf az órákon sokat fecseg, de sokat dolgozik az osztályért. A tanév végén vita alakul ki a magatartásjegye körül. Az osztály példást akar adni neki, az osztályfőnök jót, az egyik tanár csak változót. Kristófnak mindegy, hogy hányast kap.
(szereplők: Kristóf, osztályfőnök, osztálytárs, tanár)
6. **Erika csókolózik a kapu előtt a barátjával. Az apa ezen felháborodik, fel akarja pofozni Erikát. Az anya védelmébe veszi a lányát.** (szereplők: Erika, anya, apa)

TSZOKÁS

Játék, feladat neve: 15. Aki keres, talál

Időtartam: 5- 10 perc

Résztvevők: Csoport/ok, párok

Létszám: Min. 15 fő, max. 30 fő

Anyagszükséglet: Előre elkészített lapok, rajzok vagy feladatlapok.

Eszközszükséglet: Különféle tárgyak.

Cél/ok:

1. Figyelem fejlesztése.
2. Feladattartás, együttműködés fejlesztése.
3. A problémamegoldás gyakorlása.
4. Tolerancia fejlesztése.

Köthető, kapcsolódó szokások:
1. Felelősségvállalás
2. Célmeghatározás
4. Nyer- nyerben gondolkodás
5. Először érts
6. Szinergia
7. Egyensúly

Kapcsolódó kollégiumi terület: Mentorálás, szakkör, csoportfoglalkozás

Játék, gyakorlat leírása, menete:

Ez a játék, az ismert (hideg-meleg) kereső játéknak a fordított verziója. Az eredetinek lehet annyi "hibája", hogy csak egy valaki keres a csoportból, a többiek kevésbé aktívak, vagy éppen mindenki jól szórakozik azon, ha a játékos hosszasan nem találja az elrejtett tárgyat. Ezen lehet segíteni, ha ezt a formát választjuk:
Mindenki kimegy a szobából, csak az első játékos, (önként jelentkezett, vagy kiválasztott) marad benn. Elrejt egy tárgyat a szobában, amely nem kell, hogy előre megbeszélt legyen, lehet egy ismeretlen is, amit bárhová eldughat. Minden hely jónak számít, abban az esetben, ha az odatételhez nem kellett valamit megmozdítani. Amikor készen van, behívhatja a többieket, és kezdődhet a lázas keresgélés. Ha valaki azt gondolja, hogy megtalálta, akkor nem mondja ki hangosan, hogy meg van, nem árulja el a többieknek, hanem megsúgja az eldugónak. Ha helyes a tippje, csöndben leül, ha nem, folytatja tovább.

Aki először megtalálta, az lesz a következő, aki elrejthet egy tárgyat a szobában.

A játék lezárása:

Pár kör után, amikor már nincs több vállalkozó kedvű játékos.

SZOKÁS

Figyelni kell arra, hogy tényleg egyesével vegyék elő a megtalált dolgokat, tartsák meg a meghatározott sorrendet, mert csak ebben az esetben van meg mindenkinek a lehetősége arra, hogy pontot szerezzen.

Megvitatandó szempontok:

1. Mi volt a stratégiád a játék során?

Lehetséges variációk:

Azt is meg lehet tenni, hogy nem egy, hanem sok egyforma tárgyat kell eldugni.
Ebben az esetben, megadhatsz egy bizonyos időkeretet, mondjuk, van mindenkinek 5 perce, hogy a lehető legtöbbet felfedezzen az elrejtett tárgyak közül. Ekkor sem kell elárulni, hogy hol vannak a tárgyak, hanem csak megjegyezni, és ha letelt az öt perc, egy meghatározott sorrend szerint, egyesével elő lehet venni mindet. Számolhatod is, mondjuk minden találat egy pontot ér, és természetesen az lesz a nyertes, akinek a legtöbb pontja lesz a végén. Ekkor vigyázz arra, hogy igazságosan add meg a sorrendet, hogy mindenkinek legyen lehetősége pontot szerezni. ha úgy látod, csökken az aktivitás, köszönd meg a lelkes részvételt, és jöhet a következő játék

Megoldás: Minden előkerült.

Kapcsolódó és választható csoportfoglalkozások témakörei:

I.: A tanulás tanítása
II.: Erkölcsi nevelés
III.: Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
IV.: Állampolgárságra, demokráciára nevelés
V.: Önismeret, és társas kultúra
VI.: Családi életre nevelés
VII.: Testi és lelki életre nevelés
VIII.: Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
IX.: Fenntarthatóság, környezettudatosság
X.: Pályaorientáció
XI.: Gazdasági és pénzügyi nevelés
XII.: Médiatudatosságra nevelés

Kapcsolódó tehetségterület:

- **logikai – matematikai**
- **intraperszonális**
- **motoros**

Fejlesztendő képességterület:

- motoros és orientációs terület (nagymozgás, térbeli orientáció, szerialitás)
- kognitív terület (stratégiai gondolkodás, érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem)

Forrás: Kiss Ambrus Tamás

https://tanulasizona.hu/aki-keres-talal/

MINTA

Játék, feladat neve:16. Páros rajz

Időtartam:5- 10 perc

Résztvevők: Csoport/ok, párok,

Létszám: 2- 30 fő

Anyagszükséglet: Páronként egy papírlap, páronként egy rajzeszköz (filctoll, golyóstoll vagy színesceruza).

Eszközszükséglet: -

Cél/ok:

1. Figyelem fejlesztése.
2. Feladattartás, együttműködés fejlesztése.
3. Problémamegoldó képesség fejlesztése.

Köthető, kapcsolódó szokások:
1. Felelősségvállalás
2. Célmeghatározás
4. Nyer- nyerben gondolkodás
5. Először érts
6. Szinergia
7. Egyensúly

Kapcsolódó kollégiumi terület: Mentorálás, szakkör, csoportfoglalkozás

Játék, gyakorlat leírása, menete:

A játékosok üljenek az asztalokhoz párosával, egymással szemben. Páronként kapnak egy papírlapot és egy íróeszközt.
Az egymással szemben ülő játékosoknak közös rajzot kell készíteniük egy íróeszközzel, amit közösen, egyszerre fognak. A feladat csak közös "megegyezéssel" jöhet létre. Első körben előre megbeszélhetik, hogy milyen dolgok kerülnek majd a papírra (ház, fa, kutya,… stb). Rajzolás közben viszont már nem szólalhatnak meg.

Megvitatandó szempontok:

Játék után beszélhettek arról, hogy mennyire sikerült megvalósítani az eredetileg eltervezett képelemeket. Ki irányított és ki engedelmeskedett inkább a játék során?

Lehetséges variációk:

1. A párosok tagjai különböző feladatot kapnak. Ez egyik játékosnak autót kell rajzolnia, a másiknak házat. Nem ismerik egymás feladatait és természetesen ebben az esetben

SZOKÁS

sem beszélhetnek rajz közben a rajzolók. Érdekes végeredmények születhetnek abból, hogy kinek az akarata érvényesül erősebben.

2. Beköthetjük az egyik játékos szemét, de csak ő tudja, hogy mit kell rajzolni. Hogyan alakul a dominancia, ha ebben az esetben sem beszélhetnek a résztvevők egymással?

Megoldás: -

Kapcsolódó és választható csoportfoglalkozások témakörei:

I.: A tanulás tanítása
II.: Erkölcsi nevelés
III.: Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
IV.: Állampolgárságra, demokráciára nevelés
V.: Önismeret, és társas kultúra
VI.: Családi életre nevelés
VII.: Testi és lelki életre nevelés
VIII.: Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
IX.: Fenntarthatóság, környezettudatosság
X.: Pályaorientáció
XI.: Gazdasági és pénzügyi nevelés
XII.: Médiatudatosságra nevelés

Kapcsolódó tehetségterület:

- interperszonális
- intraperszonális
- térbeli - vizuális

Fejlesztendő képességterület:

- **kognitív terület** (logikai gondolkodás, algoritmikus gondolkodás, analízis – szintézis, rész – egész, absztrahálás, észlelés, érzékelés, figyelem, emlékezet, lényegkiemelés)
- **motoros és orientációs terület** (szerialitás, finommotorikus terület)
- **szociális és emocionális terület** (empátia, perspektíva felvétel, türelem, együttműködés, egymásra figyelés)
- **kommunikációs terület** (verbális és nonverbális csatornák)

Forrás: György-Dávid Anita
https://tanulasizona.hu/paros-rajz/

TSZOKÁS

Játék, feladat neve: 17. Zúg a tömeg

Időtartam:5- 10 perc

Résztvevők: Csoport/ok, párok,

Létszám: 8- 20 fő

Anyagszükséglet: Előre elkészített szókártyák, melyek eljátszható személyiséget adnak, mint például foglalkozások nevei, toll, papír.

Eszközszükséglet:-

Cél/ok:

1. Figyelem fejlesztése.
2. Problémamegoldó képesség fejlesztése.
3. Együttműködés fejlesztése.

Köthető, kapcsolódó szokások:
1. Felelősségvállalás
2. Célmeghatározás
4. Nyer- nyerben gondolkodás
5. Először érts
6. Szinergia
7. Egyensúly

Kapcsolódó kollégiumi terület: Mentorálás, szakkör, csoportfoglalkozás, egyéni törődés

Játék, gyakorlat leírása, menete:

A játék előtt kérd meg a résztvevőket, hogy álljanak körbe, és húzzanak a kezedből egy szókártyát. Az hangozzon el, hogy mindenkinek lesz egy párja, aki ugyanolyan kártyát kap, mint ő.
A játékosok feladata az, hogy mindenki megtalálja a párját (akinél az övével azonos kártyalap van). A játékosoknak a kártyán lévő szerepük alapján ki kell találjanak egy kisebb monológot (szöveget), melyet majd folyamatosan mondogatniuk kell, miközben sétálnak. Például, ha a játékos tűzoltó kártyát húz, akkor végig beszéljen arról, hogy épp most tölti tele a tűzoltóautó tartályát, és, hogy az előző vészhíváskor milyen bátran oltotta a tüzet…

A játéknak akkor van vége, ha mindenki megtalálta a párját. Dicsérd meg a csapatot.

Megvitatandó szempontok:
1. Beszéljétek meg, hogy milyen érzés volt ilyen sok emberre figyelni egyszerre.
2. Mennyire okozott gondot a hosszabb szövegek tartalmi lényegkiemelése?

Lehetséges variációk:
1. A szókártyák alakításában bátran variálhatsz a célcsoportodnak és a célodnak

SZÓKÁS

megfelelően.

2. A kártyát annak megtekintése nélkül helyezd fel a homlokodra. Ebben az esetben mindenkiét látod, csak a sajátodat nem. Direkt információkat nem közölhetsz, de irányíthatod, hogy a párok megtalálják egymást!

Megoldás: A párok megtalálták egymást.

Kapcsolódó és választható csoportfoglalkozások témakörei:

I.: A tanulás tanítása
II.: Erkölcsi nevelés
III.: Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
IV.: Állampolgárságra, demokráciára nevelés
V.: Önismeret, és társas kultúra
VI.: Családi életre nevelés
VII.: Testi és lelki életre nevelés
VIII.: Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
IX.: Fenntarthatóság, környezettudatosság
X.: Pályaorientáció
XI.: Gazdasági és pénzügyi nevelés
XII.: Médiatudatosságra nevelés

Kapcsolódó tehetségterület:

- interperszonális
- intraperszonális
- logikai - matematikai

Fejlesztendő képességterület:

- **kognitív terület** (logikai gondolkodás, algoritmikus gondolkodás, analízis – szintézis, rész -egyész, absztrahálás, észlelés, érzékelés, figyelem, emlékezet, lényegkiemelés)
- **motoros és orientációs terület** (szerialitás, téri orientáció)
- **szociális és emocionális terület** (empátia, perspektíva felvétel, türelem, együttműködés)
- **kommunikációs terület** (verbális és nonverbális kommunikációs csatornák érzékelése)

Forrás: Nemes Aranka
https://tanulasizona.hu/zug-a-tomeg/

MINTA

Játék, feladat neve: 18. Szó csoportosítás

Időtartam: 1- 5 perc

Résztvevők: Csoport/ok, párok

Létszám: 8- 30 fő

Anyagszükséglet: Papír, toll, ragasztószalag, gyurmaragasztó

Eszközszükséglet:-

Cél/ok:

1. Figyelem fejlesztése.
2. Problémamegoldó képesség fejlesztése.

Köthető, kapcsolódó szokások:
1. Felelősségvállalás
2. Célmeghatározás
4. Nyer- nyerben gondolkodás
5. Először érts
6. Szinergia
7. Egyensúly

Kapcsolódó kollégiumi terület: Mentorálás, szakkör, csoportfoglalkozás

Játék, gyakorlat leírása, menete:

Annyi kártya kell, ahány játékos van. Minden kártyán írás vagy rajz van, ami alapján a résztvevők majd csoportokba tudnak állni. Pl.

- szavak (igék, főnevek, melléknevek) VAGY
- matematikai feladványok (az azonos eredményű feladatok tartoznak majd egy csoportba) VAGY
- állatok (szárazföldön, vízben és levegőben élők)

A csoportok fő jellemzői különböző helyekre vannak kiragasztva. Például ha a szavak, akkor az “igék”, “főnevek”, “melléknevek” kiírások láthatók a falon.
Annyi kártyacsoport van, amennyi csoportot szeretnénk, és annyi szó legyen egy-egy csoporton belül, ahány résztvevőt szeretnénk a csoportokba.
A kártyákat el kell rejteni a helyszínen. Ne legyenek szem előtt, de azért könnyen meg lehessen találni őket.
Kérd meg a résztvevőket, hogy keressék meg a kártyákat. Mindenkinek csak egy darabot kell felvennie. Ha nem találta meg mindenki a sajátját, akkor segíthetnek egymásnak a keresésben. Végső esetben pedig Te is adhatsz segítséget.

MINTA

Amikor már minden résztvevőnél van kártya, akkor meg kell találniuk, hogy melyik fő csoporthoz tartozik az ő kártyájuk (pl. ige, főnév, melléknév).
A játéknak akkor van vége, amikor mindenki megtalálta a saját csoportját, és beálltak a falra kirakott "fő jellemzők" alá.

Megvitatandó szempontok:

1. Melyiket tarod jobbnak? Véletlenszerű csoportalakítás, vagy előre tervezett. Kérlek mondd el a véleményedet, érvelj mellette vagy ellene!

Lehetséges variációk:

1. A játékot nehezítheted úgy, hogy nem teszed ki a "fő jellemzőket" a falra (pl. ige, főnév, melléknév), hanem a résztvevőknek kell rájönniük, hogy mi alapján alakítsanak csoportokat. Ha ez nehezen megy, akkor könnyítésként elárulhatod, hogy hány csoport lesz, vagy segítő mondatokkal rávezetheted őket (pl. szófajok alapján kell csoportokat alakítanotok).
2. „Mutasd – rajzold – írd körbe" módszerrel add a többiek tudtára a kártyád tartalmát! Ezek után találd ki a társad kártyáját! Alakítsátok meg a csoportokat!

Megoldás: Felállnak a csoportok a feladatnak megfelelően.

Kapcsolódó és választható csoportfoglalkozások témakörei:

I.: A tanulás tanítása
II.: Erkölcsi nevelés
III.: Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
IV.: Állampolgárságra, demokráciára nevelés
V.: Önismeret, és társas kultúra
VI.: Családi életre nevelés
VII.: Testi és lelki életre nevelés
VIII.: Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
IX.: Fenntarthatóság, környezettudatosság
X.: Pályaorientáció
XI.: Gazdasági és pénzügyi nevelés
XII.: Médiatudatosságra nevelés

Kapcsolódó tehetségterület:

- interperszonális
- intraperszonális
- logikai - matematikai

Fejlesztendő képességterület:

- **kognitív terület** (logikai gondolkodás, algoritmikus gondolkodás, analízis – szintézis, rész – egész, absztrahálás, vizuális és auditív észlelés, érzékelés; figyelem, emlékezet, lényegkiemelés)
- **szociális és emocionális terület** (empátia, perspektíva felvétel, türelem, együttműködés)
- **kommunikációs terület** (verbális és nonverbális csatornák jelentés tulajdonítása)
- **orientációs terület** (térbeli orientáció)

Szerző: Kállai Kun Róza
https://tanulasizona.hu/szo-csoportositas/

7 SZOKÁS